

Debat: Historien om en cash cow, der ikke vil dø

Bragt i Politiken, 2. december 2014

Af Ralf Hemmingsen og Lykke Friis, rektor og prorektor for uddannelse

Hør omkvædet i debatten efter kvalitetsudvalgets rapport: Uddannelseskvaliteten falder på universiteterne. Skurken er taxametersystemet, der giver universiteterne penge per studerende, der består eksamen. Ergo har universiteterne et incitament til at oprette nye, populære uddannelser og at lade de studerende slippe let igennem.

Argumentationen bygger på to falske præmisser. Den første er, at uddannelse er en overskudsforretning, og at taxametersystemet er en cash cow, som universiteterne blot vil malke. Situationen er helt modsat: Forskningsbaserede uddannelser kan ikke løbe rundt kun ved hjælp af taxameterkroner. Københavns Universitet (KU) har da heller ikke lanceret en stribe nye uddannelser, men samlet set oprettet syv ekstra uddannelser på syv år. Og humaniora, som ofte står for skud, har ikke fået flere uddannelser. Den anden falske præmis er, at universiteterne bevidst har sænket barren. Også her forholder det sig anderledes. Alle universiteter arbejder systematisk med kvalitetssikring.

Det hænger bl.a. sammen med, at universiteterne har erkendt, at barren skal op for at konkurrere med de bedste. Således søsatte KU i 2010 et stort projekt om den gode uddannelse, som også er hovedtemaet i universitetets strategi. Resultatet er flere penge til pædagogik, flere timer til de studerende, forbedring af studiemiljø og talentprogrammer, som er i støbeskeen.

Disse initiativer virker ikke fra den ene dag til den anden. Men at kvaliteten skulle være faldet, fordi undervisere lader studerende bestå, kan vi ikke genkende. På KU er dumpeprocenterne nogenlunde konstante, aftagerne melder om dygtige kandidater, og censorkorpset har ikke påpeget graverende kvalitetsproblemer over for KU's øverste ledelse.

Set i det lys skal politikerne spørge sig selv, hvilket problem en taxameterreform skal løse. Det kan være fornuftigt at drøfte, om en del af taxameterne kan flyttes over på et grundtilskud eller gives, når de studerende tilmelder sig et kursus.

Men universiteterne bliver ikke bedre af kvalitetsudvalgets forslag om at barbære 1 milliard af taxametrene og lægge pengene ud i puljer, forskerne skal søge.

Det kommer der i værste fald kun mere papirarbejde ud af. Og det dur ikke at trække flere penge ud af universiteterne.

Politikerne skærer i forvejen 2 pct. af taxameteret hvert år. Bevillingerne er udhulet markant med op til en femtedel i forhold til midt i 1990'erne, ifølge Danske Universiteter.

Mon ikke man skal starte med at justere op her, hvis politikerne for alvor vil løfte kvaliteten af uddannelserne?